

Lokaal FNV De Meierij

Visie en Inzet gemeentelijke bestuursperiode 2022 - 2026

Inleiding

Meierijstad kiest in maart haar nieuwe gemeenteraad. Lokaal FNV De Meierij vindt het belangrijk dat veel inwoners hun stem uitbrengen. Na de verkiezingen volgen het ontwerp van het Bestuursakkoord en de formatie van het nieuwe college.

In dit visie document geeft Lokaal FNV De Meierij aandachtspunten en wensen mee bij de programma ontwikkeling. Wij rekenen erop dat deze wensen meegenomen worden in de verdere behandeling van het nieuwe Bestuursakkoord.

Het is een goed gebruik dat de FNV rondom de lokale verkiezingen een *Tienpuntenprogramma* onder de aandacht brengt bij de politieke partijen. Drie vraagstukken lichten we hieruit kort toe.

Bestaanszekerheid

Van het huidige minimumloon van nog geen € 10,- per uur kun je nauwelijks rondkomen. Wij zien graag dat de gemeente Meierijstad zich uit spreekt voor een verhoging van het wettelijk minimumloon naar € 14,- bruto per uur. Werk dat voor de gemeente wordt uitgevoerd, direct of indirect betaalt is € 14,- het minimum. Zo pakken we structurele armoede aan en zorgen we dat werkenden, uitkeringsgerechtigden en AOW'ers duurzaam kunnen rondkomen. Ook kinderen mogen niet opgroeien in armoede. Door kind pakketten, cultuur en sportvoorzieningen aan te bieden wordt voorkomen dat kinderen uit arme gezinnen uitgesloten worden.

Werkgelegenheid

Meierijstad dient het goede voorbeeld te geven als het gaat over werk. We zorgen voor echte banen, kwaliteit van werk, beperken van flexwerk alleen bij ziek en piek, we houden ons aan de banenafpraak voor duurzame garantiebanen, realiseren beschut werk en investeren in regionale werkgelegenheid.

Positie verbetering Arbeidsmigranten

We zien graag dat Meierijstad de arbeids- en huisvestingsomstandigheden van arbeidsmigranten regisseert, handhaaft en monitort. We scheiden bed en baan: werkgevers zijn geen huisbazen. We stellen een vergunningsplicht in voor uitzendbureaus. De huisvesting van arbeidsmigranten valt onder het reguliere huurrecht.

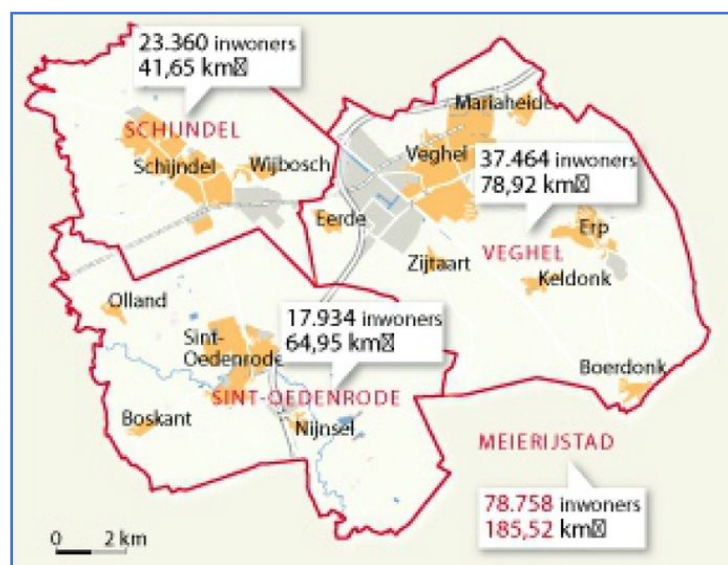
Voor andere vraagstukken van ons landelijke *FNV Tienpuntenplan* voor de gemeenteraadsverkiezingen verwijzen we naar: [zie link](#).

Hieronder zoomen wij specifiek voor Meierijstad uitgebreider op een tweetal onderwerpen in. Want, ook in Meierijstad wonen en werken veel van onze leden. Naast de individuele dienstverlening hebben we ook werkgroepen die zich richten op lokale politieke onderwerpen. Dat doen we in wisselwerking en ook regelmatig in samenspraak met lokale politieke partijen, waarbij opgemerkt dient te worden dat wij niet aan partijpolitiek doen.

Hierbij presenteren wij onze visie en voorstellen over:

1. De sociale paragraaf bij de voorstellen voor Energietransitie
2. De Wmo, de huishoudelijke zorg

Bij alle vraagstukken, maar zeker bij deze twee, vinden wij het van groot belang dat de inwoners van Meierijstad zo vroeg mogelijk betrokken worden bij de idee - en planvorming. Hiermee wordt het draagvlak en de kans van slagen in de uitvoering ons inziens aanzienlijk vergroot.

Visie Energietransitie, Van Woorden naar Daden

Inwoners meer betrekken bij proces

De gemeente draagt er zorg voor dat inwoners zo veel en zo tijdig mogelijk betrokken worden bij het proces en inhoud van de Energietransitie.

Inwoners moeten zich gehoord weten. Betrokkenheid betekent dat inwoners moeten kunnen meepraten, omdat de transitie een groot effect heeft op hun leefomgeving. Hierdoor ontstaat er ook meer draagvlak.

Wij zouden het zeer op prijs stellen als de Adviesraad Sociaal Domein de opdracht krijgt onderzoek te doen naar de wensen en behoeften van de inwoners van Meierijstad: 'Waarmee zijn inwoners het meeste geholpen?'.

Geen Marktwerving, wel nutsvoorziening

Er is sinds een paar jaar een breed gedragen gevoel in de maatschappij dat de energiemarkt vaak niet levert wat goed is voor de mensen, niet qua inhoud, niet qua prijs. Ook de FNV vindt dat energievoorziening een basisbehoefte is en daarom niet geschikt is voor marktwerving.

De gemeente zet zich in om bij deze transitie nieuwe duurzame energie opwekkers zoveel mogelijk in lokaal bezit te laten komen, zeker minimaal 50%.

De gemeente stimuleert actief (lokale) energiecoöperaties, vooral dan wanneer iedereen mee kan doen en kan meebeslissen. Gedeeltelijk rendement naar lokaal belang en lokale bewoners. Als de energie geleverd wordt via een coöperatie, kunnen eventuele overwinsten (nu wind zon en stadsverwarming) herverdeeld worden onder de afnemers.

Aanbestedingsbeleid moet lokale werkgelegenheid stimuleren

- De gemeente ziet er op toe dat opdrachten 'financieel opgeknapt' worden, zodat Europese aanbestedingen zoveel mogelijk vermeden kunnen worden. Hierdoor komen lokale/regionale MKB'ers eerder in aanmerking voor opdrachten, idem ook de lokale/regionale beroepsbevolking.
- De gemeente stelt voorwaarden/criteria bij het verstrekken van opdrachten en vergunningen (organisaties, bedrijven en kavels):
 - Arbeid waarde vast (zekerheid voor personeel)
 - Vaste contracten (alleen flex bij piek & ziek)
 - Voorkeur gaat uit naar lokale/regionale beroepsbevolking
 - Wettelijk minimumloon € 14,- bruto
 - Inzetten Social Return (5%)
 - CO2 neutrale voetafdruk op de bedrijfsterreinen

Energiearmoede

De betaalbaarheid van de Energietransitie is voor de meeste inwoners hét issue. Het PON heeft een interessant onderzoek gepubliceerd over de (on)betaalbaarheid van de Energietransitie ('Energie voor Iedereen', 2020). Deze analyse geeft goed weer welke inwoners van Meierijstad de zwaarste klappen gaan krijgen.

Het TNO rapport 'Energiearmoede en de Energietransitie' (2021) spreekt van toenemende energiearmoede en heeft hierbij oog voor mensen die meer dan 10% van hun inkomen besteden aan de kosten van energie. Gelet op de ontwikkeling van de energieprijzen en de verdere vraagstukken rondom de energietransitie moet er in Meierijstad – naast het landelijke programma - een plan van aanpak ontwikkeld worden gericht op het wegnemen van energiearmoede.

Als Lokaal FNV De Meerij hebben wij november 2021 een enquête gehouden onder onze leden met als centrale vraag wat de verhoging van de energierekening voor hen betekent. Ruim 50% geeft aan te moeten gaan bezuinigen op eten, kleding en uitgaan (zie bijlage).

Woningen isoleren, gemeente investeren

Energietransitie is niet mogelijk zonder een aanpassing van woningen naar een minimaal niveau van isolatie. Voor de komende jaren is ons inziens één van de centrale vragen:

Hoe pak je de Bron aan, hoe ga je 'energie-minderen' (de no-regret maatregel)?

Wat zou ons inziens het antwoord van de gemeente op deze vraag kunnen zijn, zodanig dat er op een goede manier omgegaan wordt met de belangen van alle afnemers? Er zijn namelijk ongelooflijk veel verschillende én conflicterende belangen. Geen enkele situatie is namelijk hetzelfde, elke bewoner is anders (visie en inkomen), vrijwel elk huis is anders.

Ons advies: pak de Bron aan langs twee 'Assen', de Geld-As en de Gemaks-As.

De Geld-As heeft betrekking op het ruimer formuleren van subsidiebeleid en het creëren van ruimere financieringsmogelijkheden voor bewoners.

De Gemaks-As heeft betrekking op het ‘makkelijker’ maken voor individuele bewoners.

De Geld-As:

- Ontwikkel een ruimer subsidiebeleid in het kader van het verduurzamen van de woning. Bijvoorbeeld nu kun je alleen subsidie aanvragen als je twee isolatie maatregelen treft, maak daarvan: bij één maatregel kun je subsidie aanvragen.
- Verstrek gratis renteloze voorschotten aan bewoners bij het verduurzamen van hun huis.
- Verstrek renteloze leningen aan bewoners met een afbetaling uiterlijk bij verkoop van hun huis.
- Zorg voor garanties van subsidies voor de midden- en lagere inkomensgroepen.
- Waardeer bijvoorbeeld ‘de zelfwerkzaamheid’ van de bewoner door de materiaalkosten ook onder de subsidie te laten vallen.
- Alle VVE’s zijn verplicht in het jaar 2024 een isolatieplan te hebben. Ook deze plannen komen in aanmerking voor kredietverlening.
- Geef extra aandacht aan de midden- en lage inkomens (koop-en huurwoningen).

De Gemaks-As:

- Help inwoners bij het verduurzamen van hun huur/koophuis.
- Verstrek goede, eerlijke en transparante informatie aan bewoners en bedrijven.
- Biedt ruimte aan het verbinden van vraagstukken en leg relatie tussen energiearmoede en bestaanszekerheid. De gemeente moet mensen (uitkeringsgerechtigden, AOW’ers en werkende armen), die nu meer dan 10% van hun inkomen aan energiekosten uitgeven, uitnodigen voor verdere hulp.
- Zorg voor gratis energie-coaches (coaches die het traject van de energietransitie per huis uit handen kunnen nemen of ten minste kunnen begeleiden). Deze energie-adviseurs worden uiteraard door de gemeente betaald.

Warmtenet

- Ontwikkel een nieuwe systematiek voor de tarieven gebruikers Warmtenet.

Werkgelegenheid in de regio

- Er moeten realistische transitieplannen worden ontwikkeld. Aan het plan moet een paragraaf worden toegevoegd die richting geeft aan vraagstukken, zoals de betekenis voor de regionale werkgelegenheid, het beschikbare vakmanschap, de beschikbare opleidingen (een goed voorbeeld is de opleiding van ROC De Leijgraaf over de Energietransitie). Ook zal het plan inzicht moeten bieden in het realiseren van nieuwe werkgelegenheid ten behoeve van aanpassingen in wijken en buurten.
- De Energietransitie moet een stimulans zijn voor de lokale economie en innovatiekracht. Zorg daarom bij het verstrekken van opdrachten voor stages en werkgelegenheid bij deze energieprojecten en bij onderwijs- en kennisinstellingen.
- Creëer als gemeente gunstige omstandigheden om werk in de sector energie, hergebruik, recycling en upcycling te scheppen. Zo geeft het nieuwe impulsen voor de economie op gemeente- en buurtniveau.
- Green deal
Meerijstad kent Green Deals op de bedrijventerreinen. Bedrijven werken hier samen aan de vraagstukken rondom vitaliteit en ook duurzaamheid. De samenwerking hierin moet komende jaren verder worden verdiept. Nu zijn vooral de directies in gesprek. Ook werknemers moeten – via de ondernemingsraad en vakbonden – uitgenodigd worden een bijdrage te leveren. Samenwerken en

leren van elkaar gericht op energie en duurzaamheid. Per bedrijventerrein worden hieruit realistische plannen toegevoegd, gericht op de energietransitie en gericht op het verduurzamen van bedrijven (bijv. zo snel mogelijk bedrijven verplichten hun daken te bedekken met zonnepanelen).

Raadsvoorstellen

Alle raadsvoorstellen met Energietransitie als onderwerp dienen een sociale paragraaf toe te voegen. Wij willen dat de volgende punten daarin worden opgenomen:

- draagvlak bij inwoners en praktische uitvoerbaarheid voor inwoners
- invloed op bestaanszekerheid en (het versterken van de lokale/regionale werkgelegenheid)
- invloed op het promoten en opleiden van vakmanschap
- betaalbaarheid

Wethouder Energietransitie

Wij geven in overweging in de nieuwe bestuursperiode een wethouder toe te voegen of vrij te maken uitsluitend voor de behandeling van vraagstukken ten behoeve van de Energietransitie. Deze wethouder moet centraal komen staan in de verdere planontwikkeling voor Energietransitie verbonden aan stad, inwoners en buurten en verantwoordelijk voor de aanpak, de uitvoering, evaluatie en bijsturing.

Visie Wmo Huishoudelijke hulp

In de wet is vastgelegd dat elke gemeente een Zorgplicht heeft voor haar inwoners. Zij geeft daar concrete invulling aan door de aanbestedingen van de Wmo thuiszorg/huishoudelijke zorg en het opstellen van duidelijke criteria. De gemeente laat hiermee zien op welke wijze zij de haar toebedeelde zorgplicht serieus neemt.

De gemeente Meierijstad heeft toezicht op de Wmo en monitort de kwaliteit van de Wmo.

Elke gemeente is verplicht toezicht te houden op de Wmo. Dit toezicht dient ons inziens een impuls te geven aan de kwaliteit van de Wmo-ondersteuning. Het kan inzicht geven met betrekking tot beleid en inkoop, het helpt de contractmanager en gemeente beter toe te zien of volgens de afgesproken kwaliteitseisen (= borging van kwaliteit) er rechtmatig geleverd wordt.

Via Aanbestedingen kan de gemeente hieraan concreet uitvoering geven, door middel van het opstellen van heldere criteria voor de zorgaanbieders. En door het monitoren (controleren en evalueren) van de Wmo-ondersteuning krijgt de gemeente veel meer zicht op de uitvoering ervan.

Hieronder geven wij de criteria aan waaraan de Aanbesteding Wmo huishoudelijke zorg volgens de FNV dient te voldoen.

Hiermee laat Meierijstad zien op welke wijze zij haar zorgplicht én het toezicht serieus neemt.

Arbeidsvoorwaarden

Gemeenten zijn verplicht reële tarieven voor Hulp bij Huishouden te hanteren. Gemeenten zijn verplicht de tarieven te berekenen op basis van de lonen in de cao VVT. De Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB, geregeld in uitvoeringsbesluit Wmo 2015) moet er voor zorgen dat thuiszorgorganisaties hun medewerkers een loon op basis van de Cao kunnen betalen en daarmee niet meer in financiële problemen komen door de aanbesteding te winnen onder de kostprijs. Dit is een gemeentelijke verantwoordelijkheid.

Criteria voor personeel

- ☐ Wel concurrentie op kwaliteit, geen concurrentie op prijs
- ☐ Overname personeel bij overgang opdracht
- ☐ Geen verdringing van vaste krachten door (schijn) zzp'ers

Criteria voor cliënten

- ☐ Maatwerk indicering
- ☐ Geschoold huishoudelijke zorg personeel
- ☐ Cliënten dienen ook bij vakanties op Huishoudelijke Zorg te kunnen rekenen
- ☐ Inzetten van Onafhankelijke Cliëntondersteuners

Klachtencommissie

De gemeente draagt zorg voor een klachten meldpunt én klachtencommissie, waar cliënten én Huishoudelijke Zorg personeel op een laagdrempelige manier terecht kunnen.

Afrondend

In dit visie document hebben we inzicht gegeven in de wensen en aandachtspunten van de lokale FNV, voor stad en regio. Het spreekt voor zich dat wij deze punten aanbevelen voor verdere behandeling o.a. in het bestuursakkoord. Graag komen we in gesprek hierover. De plannen en gedachten verdienen een verdere concretisering en uitwerking. Stad en mensen verdienen het!